

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem, ve věci

žalobce: F. B., narozený X,
bytem X,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 8,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 10. 2018, č. j. X,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 25. 10. 2018, č. j. X, kterým byly zamítnuty jeho námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2. 2. 2018, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání starobního důchodu pro nesplnění podmínek § 28 a § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2018 (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), s přihlédnutím ke Smlouvě o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „mezinárodní smlouva“).

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Žaloba

2. V žalobě žalobce namítal, že zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení využívají výrazné rozdíly v sociálním zabezpečení v České republice a ve Spojených státech amerických, což vede k diskriminačnímu postupu. Trval na tom, že Česká správa sociálního zabezpečení se schovává za požadavky vznesené Social Security Administration místo toho, aby existenci zjevné nespravedlnosti odstranila. Uvedl, že ve Spojených státech amerických mu byl po odpracování 4 let přiznán předčasný starobní důchod ve výši 180 \$ měsíčně. Naopak v České republice jsou pro přiznání starobního důchodu sečtena veškerá odpracovaná léta, která v součtu musí tvořit 30 let. Podle žalobce by zaměstnanci České správy sociálního zabezpečení měly uzavřít dodatek mezinárodní smlouvy, anebo upravit vnitřní předpisy České republiky, neboť součet dob zápočtu se týká pouze české strany, v čemž spatřuje zjevnou nespravedlnost.

Vyjádření žalované k žalobě

3. Žalovaná s poukazem na spisovou dokumentaci žalobce uvedla, že nárok na výplatu důchodu vzniká splněním podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění. Doplnila, že žalobci z předchozí korespondence ví, že správnímu orgánu nepřísluší svými rozhodnutími jakkoliv modifikovat žádný druh působnosti mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení, kterými je Česká republika vázána. Trvala na tom, že byl-li žalobce v době zaměstnání pro město Dallas pojištěn u jiného nositele pojištění než u Social Security Administration, nedopadají na něho mezinárodní smlouvy uzavřené mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými, a proto žalobce musí svá práva uplatnit ve Spojených státech amerických podle tamních právních předpisů vůči příslušnému nositeli pojištění. Ostře se ohradila proti tvrzení žalobce, že byl v otázce přihlédnutí k 24 letům jeho zaměstnání pro město Dallas diskriminován. Zdůraznil, že není odpovědný za to, že žalobce pracoval pro subjekt, který má vztah k jinému nositeli pojištění, než na kterého se vztahuje mezinárodní smlouva. Doplnila, že nebyla subjektem, který mezinárodní smlouvu se Spojenými státy americkými uzavřel. Trvala na tom, že důvod nezahrnutí dalších nositelů pojištění do mezinárodní smlouvy, je otázkou pro americké orgány. Zdůraznila, že není v její kompetenci žalobcem vyličenou nespravedlnost napravit. Připomněla zásadu, že orgán sociálního zabezpečení prvního státu není oprávněn přezkoumávat potvrzení cizozemského nositele pojištění. Potvrzení cizozemského nositele je pro Českou republiku závazné. Zdůraznila, že před zahájením správního řízení ve věci starobního důchodu nemůže budoucí žadatele upozorňovat o minimální době důchodového pojištění. Přesto na webových stránkách o podmínkách důchodového pojištění budoucí žadatele informuje. Ohradila se proti nařčení žalobce ze zastrasování a odkázala na rozsudky Krajského soudu v Praze, které se obdobnou situací již zabývaly.

Posouzení věci soudem

4. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobce ani žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.

5. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
6. Primárně soud poznamenává, že žaloba obsahuje žalobní bod, který byl sice formulován velice obecně, ale přesto byl projednatelný v rámci správního soudnictví a proto soud neshledal důvod k vyhotovení výzvy k odstranění vad žaloby ze své vlastní iniciativy. S ohledem na existenci projednatelného žalobního bodu v podané žalobě proto přistoupil soud k meritornímu projednání žaloby. Tento bod spatřuje soud v námitce, že žalovaná pochybila, pokud postupovala striktně dle obsahu mezinárodní smlouvy a nepřihlédla k době pojištění žalobce u Employees' Retirement Fund of the City of Dallas.
7. Dle § 28 zákona o důchodovém pojištění, má pojištěnec nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.
8. Dle § 29 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění je uvedeno, že pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal dobu pojištění nejméně 30 let a dosáhl důchodového věku v roce 2014.
9. Dle § 29 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až f) se náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění uvedených v § 5 odst. 2 písm. c) a d) a v § 102 odst. 5 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.
10. Dle § 32 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se u pojištěnců narozených v období let 1936 až 1971 se důchodový věk stanoví podle přílohy k tomuto zákonu. Stanoví-li se důchodový věk s přičtením kalendářních měsíců, považuje se za důchodový věk věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce; neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce.
11. Dle čl. 12 odst. 1 Smlouvy o sociálním zabezpečení mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými č. 85/2008 Sb. m. s. (dále jen „smlouva s USA“) platí, že jsou-li podle právních předpisů České republiky splněny podmínky nároku na dávku i bez přihlédnutí k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států, stanoví instituce České republiky dávku: a) výlučně na základě dob pojištění získaných podle právních předpisů České republiky a rovněž b) podle pravidel stanovených v odstavci 2 s výjimkou

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

případu, kdy výsledek takového výpočtu by byl stejný nebo nižší než výsledek výpočtu podle písmene a).

12. Dle čl. 12 odst. 2 smlouvy s USA platí, že Pokud nárok na dávku podle právních předpisů České republiky může vzniknout pouze s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států, pak instituce České republiky přihlédne k dobám pojištění získaným podle právních předpisů Spojených států v rozsahu, ve kterém se nepřekrývají s dobami pojištění získanými podle právních předpisů České republiky, a a) stanoví nejprve teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle právních předpisů České republiky, a b) poté, na základě teoretické výše určené podle písmene a), stanoví skutečnou výši dávky podle poměru délky dob pojištění získaných podle právních předpisů České republiky k celkové době pojištění.
13. Mezi účastníky je nesporné, že žalobce se narodil v roce 1951 a jeho důchodový věk je 62 let a osm měsíců. Důchodového věku žalobce dosáhl dne 2. 8. 2014. K tomuto datu také žalobce žádal o přiznání starobního důchodu. V souladu s § 29 odst. 2 písm. f) zákona o důchodovém pojištění činí potřebná doba pojištění u žalobce 30 let.
14. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalobce získal dobu pojištění v České republice a ve Spojených státech amerických. Doba pojištění získaná na území České republiky nepostačovala ke splnění podmínky nároku na přiznání starobního důchodu žalobce.
15. Na tomto místě musí soud poznamenat, že koncepce úpravy důchodového pojištění vychází z principu teritoriality práva (viz § 11 až 14 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění). Tedy, že právní vztahy vztahující se důchodovému pojištění jsou regulovány právními normami státu, ve kterém byla činnost zakládající nárok na důchod vykonávána. Tato zásada může být korigována mezinárodními smlouvami. Mezinárodní smlouva se pak stává lex specialis ve vztahu k vnitrostátní právní úpravě. Pro oblast vztahů se Spojenými státy americkými byla uzavřena smlouva s USA.
16. Při posuzování doby pojištění získané ve Spojených státech amerických je možné přihlížet v souladu s principem teritoriality pouze k dobám pojištění, u kterých je to smlouvou s USA stanoveno. Dle článku 1 odst. 1 písm. e) smlouvy s USA se dobou pojištění rozumí doba placení příspěvků nebo doba příjmu ze zaměstnání nebo ze samostatné výdělečné činnosti, jak ji jako dobu pojištění definují nebo uznávají právní předpisy, podle kterých byla tato doba získána, nebo jakákoli jiná doba, pokud ji tyto právní předpisy uznávají jako rovnocennou době pojištění. Dle čl. 2 odst. 1 písm. a) smlouvy s USA se tato smlouva ve vztahu ke Spojeným státům americkým vztahuje na právní předpisy, jimiž se řídí Federální plán starobního, pozůstalostního a invalidního pojištění, hlava II Zákona o sociálním zabezpečení a předpisy, které k ní přísluší, kromě oddílů 226, 226A a 228 uvedené hlavy a předpisů příslušejících k těmto oddílům, a kapitoly 2 a 21 Zákoníku o národních příjmech (Internal Revenue Code) z roku 1986 a předpisy příslušející k těmto kapitolám.
17. Z výše uvedených ustanovení smlouvy s USA vyplývá, že žalovaná zohledňuje doby pojištění, které žalobce získal v USA podle ve smlouvě uvedených amerických právních předpisů. Předmětem výkladu zde proto není smlouva o sociálním zabezpečení, nýbrž americké právo, a jsou k němu povolány státní orgány USA, nikoli žalovaná. V tomto směru se proto lze bez výhrad ztotožnit se závěrem krajského soudu, že žalovaná není oprávněna přezkoumávat způsob, jakým Social Security Administration (dle smlouvy s USA nositel důchodového pojištění v USA) právo USA interpretuje, a samostatně posuzovat, zda lze určitou dobu (posuzovanou podle amerického zákona o sociálním Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

zabezpečení) pro účely rozhodnutí o nároku stěžovatelky na starobní důchod v České republice započítat, či nikoli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2017, č. j. 6 Ads 77/2017-31).

18. Z obsahu správního spisu vyplývá, že při stanovení doby pojištění ve Spojených státech amerických vycházela žalovaná z údajů obsažených ve formuláři ICERS (*Informational/Certified Earning Record System*), ve kterém Social Security Administration potvrdila, že žalobce získal ve Spojených státech amerických dle rozhodných právních předpisů 4 čtvrtletí pojištění v letech 1987, 2013, 2014 a 2015. Při zohlednění doby uvedené v tomto formuláři žalobce ke dni 2. 8. 2014, ke kterému požadoval přiznání starobního důchodu, získal pouze 19 roků a 188 dnů pojištění.
19. Na tomto místě musí soud zdůraznit, že při zohledňování rozhodné doby pojištění, nemůže žalovaná překročit právní rámec stanovený vnitrostátními zákony a mezinárodními smlouvami. Ze smlouvy s USA jednoznačně vyplývá, že doba pojištění, které zaměstnanec dosáhne v USA dle jiných právních předpisů, než vymezených v čl. 2 odst. 1 písm. a) smlouvy s USA, není touto smlouvou nijak dotčena, a proto k této době pojištění nemůže žalovaná s ohledem na princip teritoriality přihlížet. Pokud je zaměstnanec v USA účasten pojištění v zaměstnaneckých či soukromých důchodových fondech či pojištěních, není možné k této době při posuzování splnění podmínek po přiznání starobního důchodu v České republice přihlížet.
20. S ohledem na výše uvedené tedy soud dospěl k závěru, že žalovaná při stanovení doby pojištění žalobce postupovala v souladu s vnitrostátní právní úpravou a mezinárodními smlouvami.
21. Pro úplnost soud podotýká, že mezinárodní smlouvy jsou uzavírány mezi suverénními státy a jejich obsah je projevem vůle smluvních stran. Správní orgány následně při aplikaci těchto smluv nemohou do jejich znění nikterak zasahovat ani iniciovat jejich změny.
22. S ohledem na výše uvedené skutečnosti dospěl soud k závěru, že žalovaná při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházela z řádně zjištěného skutkového stavu, její rozhodnutí má oporu v obsahu správního spisu a bylo vydáno v souladu se zákonem o důchodovém pojištění a smlouvou s USA. Žalobce nesplňoval podmínky pro přiznání starobního důchodu, neboť nedosáhl potřebné doby pojištění.
23. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto žalobu ve výroku rozsudku ad I. podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
24. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení.

Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem dne 1. března 2022

Mgr. Václav Trajer, v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z

(K.ř.č. 1 - rozsudek)